

SIPOS LÁSZLÓ

Tussal és ecsettel

Zsadányi Zsolt kiállítása elé*

Hölgyeim és Uraim, szeretettel köszöntöm Önöket Zsadányi Zsolt festőművész *Tussal és ecsettel* című kiállításának megnyitóján, melynek van két különleges apropója is...

Az egyik az, hogy vasárnap lesz Szent Lukács napja, a Magyar Festészet Napja, amit 2002 óta ünneplünk, s amin – békeidőben, akarom mondani vírusmentes időben – négy-ötszáz magyar piktor mutatkozik be a nagyközönségnek.

Uji

A másik az, hogy itt és most Zsadányi Zsolt kiállítását nyitom meg, aki néhány hete kapta meg az Őszi tárlat megyei díját. Engedtessek meg egy személyes megjegyzés: külön öröm, hogy Zsolt kiállítását a Bencs villában és a Szent Imre Gimnázium aulájában rendezett tárlatai után most már harmadszor ajánlhatom a nagyközönség figyelmébe.

Hölgyeim és Uraim, Japánba utazunk Zsolt képeinek köszönhetően!

Japánba, a Felkelő Nap országába. Japánba, a mindannyiunkat izgató titkok földjére. A külvilágtól évszázadokon át elzárkózó szigetországba, ahol a kikötők megnyi-

* A megnyitóbeszéd 2020. október 16-án hangzott el Nyíregyházán, a Pál Gyula-teremben.

tására csak az 1850-es években került sor. Japánba, melynek kultúrájával először az európai nagyközönség az 1860-as években, a londoni és a párizsi világkiállításokon ismerkedhetett meg.

A japán művészet óriási hatást gyakorolt Európára. A Nyugat rendkívüli módon rezonált erre a művészetre jellemző egyszerűségre, síkszerűségre, dekorativitásra, valamint az európai szemmel nézve merész kompozíciós megoldásokra. Ekkor született meg egy különös fogalom: a japonizmus. Definíciója szerint: japonizmusnak nevezük a japán motívumok, témák és stílári jegyek átvételét, alkalmazását és utánzását. Tudják Önök, hogy Claude Monet is első nagy sikerét a feleségét japán kimonóban ábrázoló portréval érte el?

Itt, a Pál Gyula-terem falain Zsadányi Zsolt japán tusrajzok és metszetek ihlette izgalmas képei láthatók.

Előljáróban hagy szóljak néhány szót magáról a művészről. Az Ibrány városában élő Zsadányi Zsolt 1964-ben született Hajdúnánáson. Tanulmányait budapesti képzőművészeti körökben, szabadiskolákban, majd a Nyíregyházi Főiskolán, földrajz-rajz szakon végezte. 1989-től tanít... Eleinte Sátoraljaújhelyen, majd immár húsz éve Ibrányban, az Alapfokú Művészeti Iskolában. Ott a Képző és Iparművészeti tagozatot vezeti. Tagja a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének és több művészeti társaságnak.

Zsadányi Zsolt nem ismeretlen Nyíregyházán, hiszen többször kiállított már városunkban, ámde volt egyéni tárlata Budapesten, Debrecenben, Hajdúdorogon, Hajdúnánáson, Sátoraljaújhelyen, Kazincbarcikán – és még hosszan sorolhatnám!

Mi művészetének sajátossága? A visszafogottan egyszerű, mondhatni tiszta megfogalmazás, no és a biztos formaérzék. Különösen korábbi korszakaiban alkalmazta szívesen a földszíneket, mert úgy érezte, hogy kevesebb színnel is elérheti a színességet. Kolorisztikája mind a mai napig elegánsan visszafogott, ám mégis érdekes és izgalmas. Most pedig – ahogy azt szellemesen megfogalmazta – „a színek többségét kidobta, hogy a dolgok mélyére jusson”. A kiállítás képein a színek – kis kivétellel – foltok, ha úgy tetszik költői szívdobbanások, melyek életre keltik képeit. Hol misztikus ködfoltokként, hol fenyegető egekként.

Az itt kiállított huszonkilenc képe a nagy elődök: Haronobu, Utamaro, Hiroshige (és a többiek) iránti tiszteletből fogant. Hűségés hozzájuk, de... De mégiscsak felfedezhető bennük „az az európai íz” is. És a jelenkor formanyelve. És ez így van jól! Hiszen a világ is változik...

Hölgyeim és Uraim!

Ez a kiállítás egy keleti utazás története, egy nyugati ember élményeinek lenyomata képekben.

Az ezredforduló után magam is jártam Japánban. A kulturális örökség tisztelete, a környezet védelme, a pozitív értelemben vett természetimádat különösen szívet melengető volt számomra. Engedjenek meg egy apró történetet...

Japánbéli utazásom végén Tokióban a Zódzsószi templom mellett laktam, így a hajnali szertartásokba is bekukkanthattam. Egy reggel, egy kis ház tövében egy meszeszerűen öreg, legalább százévesnek tűnő anyókat láttam, amint a ház falánál gör-

nyedt, sötét kimonószerű öltözékben, ám patyolatfehér tabiban, kétujjas zokniban. Azt hittem, hogy rosszul van, ezért hozzáléptem... De nem! A fal tövében kiserkent apró zöld növénykét (szerintem egy gyomot) óvón rakott körbe kis kavicsokkal. Köszönésképpen rám mosolygott... Ám másnap, már messziről integetett. Decensen úgy, ahogy csak a százéves tündérek tudnak.

Húsz méterrel arrébb pedig zöldre, kékre és narancsárgára festett hajú, bőrmellényes, tetovált fiatalok feszítettek Yamaháikon...

Japán változik! Japán változik, de nagyon-nagyon! Hol áttételesen, hol szembeszökő módon látszik ez Zsadányi Zsolt képein is...

Itt a Kamakurai Dajbucu, a Végtelen Fény Buddhája, mely 103 tonnás bronztestével már csaknem nyolcszáz éve dacol az idővel. Ott a kiotoi Ginkakudzsi, az Aranypavilon, mely leégett ugyan, de fönixmadárként született újjá. Amott pedig a hárommilliós Oszaka földrengésbiztos felhőkarcólói tornyosulnak.

Zsadányi Zsolt ars poeticájának tekinthető nyilatkozata szerint „Az én feladatom a képeimmel, hogy ráirányítsam az emberek figyelmét a körülöttünk lévő világ sokféleségére, sokszínűségére”.

Kétségkívül így igaz: az emberek sokfélék, a világ sokszínű.
Nagyon sokszínű – de örülünk ennek, így van jól!

Hölgyeim és Uraim, Zsadányi Zsolt Tussal és ecsettel című kiállítását ezennel megnyitom, s engedjék meg, hogy elsőként én gratuláljak a művésznek.

Ginkakudzsi